

Tillväxt genom mer arbete

Vad bestämmer tillväxten?

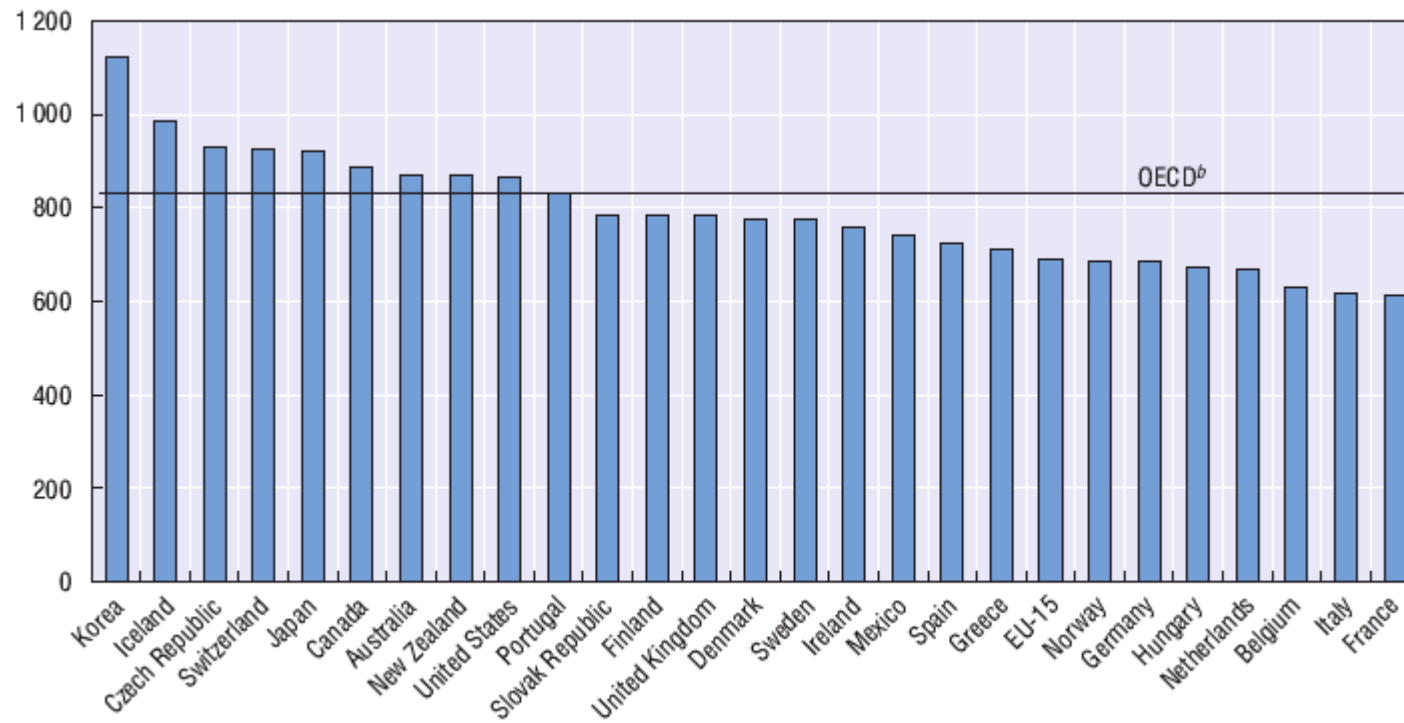
- Mycket lång sikt (50-100 år)
 - den totala faktorproduktivitets tillväxt
 - kapitalstockens tillväxt
- På några års sikt
 - graden av resursutnyttjande (efterfrågans utveckling)
- 20-30 års sikt
 - hur väl utnyttjas arbetskraften? (arbetsmarknadens funktionssätt)

Jämförelse mellan USA och EU-15 (2000)

	USA	EU-15
BNP per capita	100	70
BNP per arbetad timme	100	91
Arbetade timmar per capita	100	77

Källa: Blanchard (2004)

Annual hours worked per capita, 2002^a

a) Countries ranked in descending order by hours per capita in both panels.

b) Population and employment-weighted OECD average of total hours per capita and hours per worker for the countries shown.

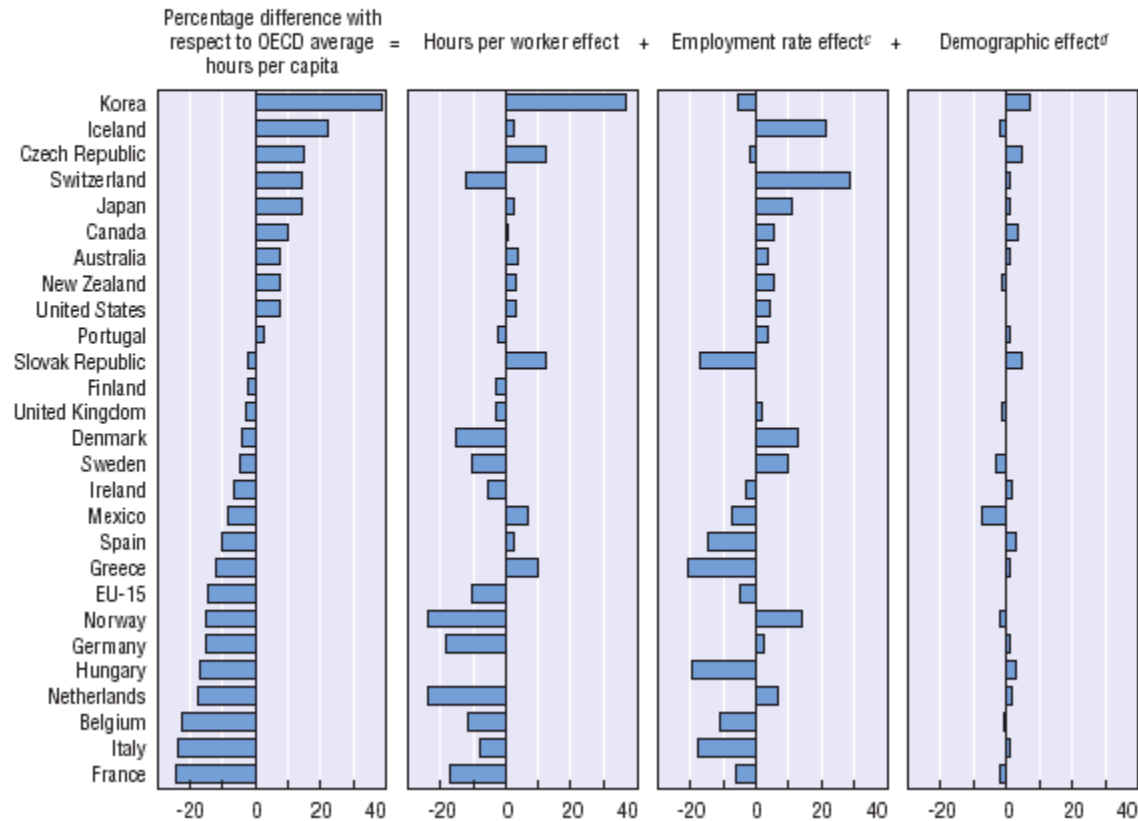
Source: OECD Annual Hours and Productivity databases.

Dekomponering av skillnader i arbetade timmar per invånare

- Skillnader i *arbetade timmar per anställd*
- Skillnader i *sysselsättningsgrad* (den andel av den arbetsföra befolkningen som arbetar)
- *Demografiska* skillnader (skillnader i den andel av befolkningen som är i arbetsför ålder)

Large differentials in hours per capita reflect differences in both hours per worker and the employment rate

Percentage point difference in hours worked per capita with respect to the OECD average^{a, b} 2002

a) OECD averages are calculated as the population-weighted average for the countries shown for hours per capita and the demographic effects, employment-weighted average for hours per worker and working age population (15-64 years)-weighted average for the employment rate effect.

b) Countries in descending order of the percentage difference from OECD average hours per capita.

c) Based on the ratio of employment to working-age population (15-64 years).

d) Based on the ratio of working-age population (15-64 years) to total population.

Source: Secretariat calculation based on the OECD Annual Hours and Productivity databases.

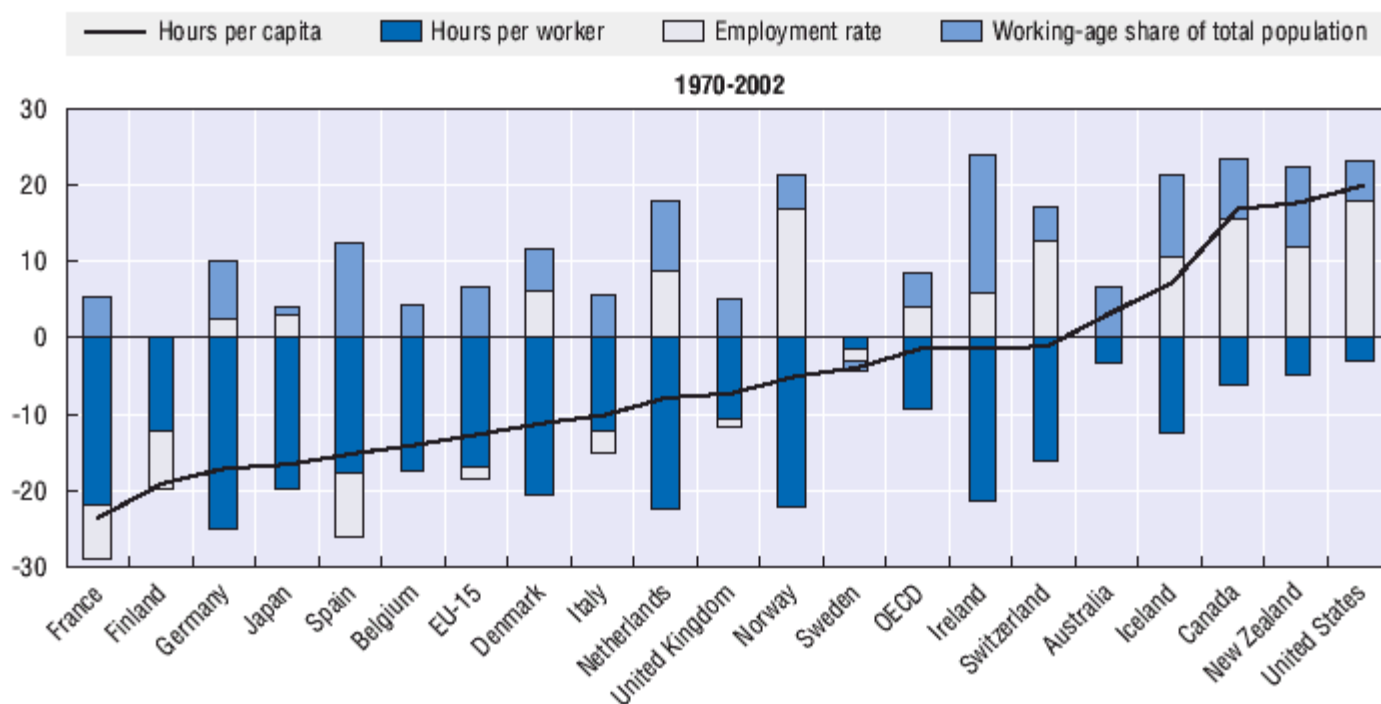
EU-15 i procent av USA

	1970	2000
BNP per capita	69	70
BNP per arbetad timme	65	91
Arbetade timmar per capita	101	77

Källa: Blanchard (2004)

Decomposition of the trend growth in labour utilisation, 1970-2002: the contribution of hours per worker, the employment rate and the age structure of the population^{a, b}

Percentage change in each period

a) Growth decomposition for trended variables which were calculated using a Hodrick-Prescott filter with a smoothing parameter of 1 000.

b) Countries in ascending order by the trend growth in hours per capita during the period indicated.

Source: OECD Annual Hours and Productivity databases.

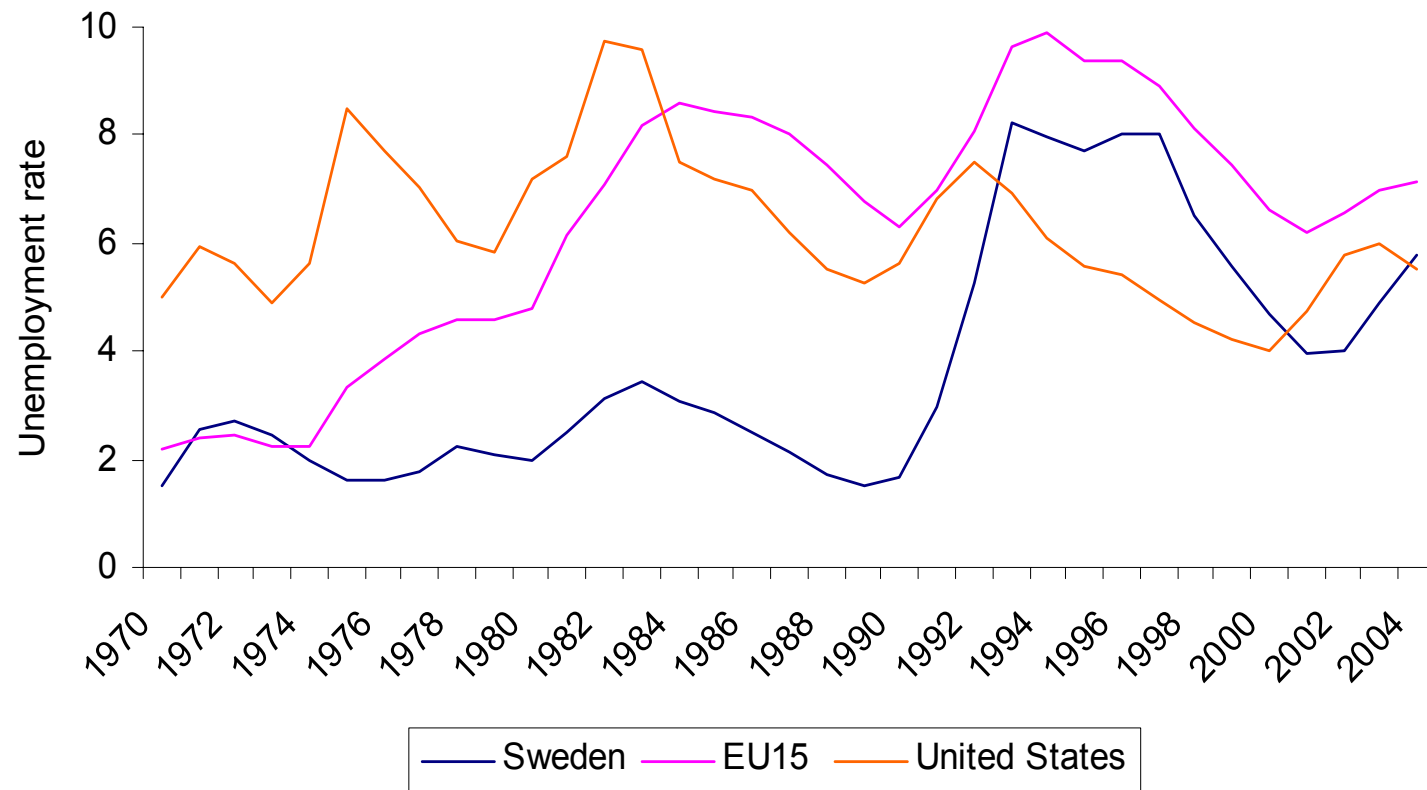
Skillnader i utvecklingen av antalet arbetade timmar per capita sedan 1970

- USA
 - ökad sysselsättningsgrad
 - liten minskning av arbetstiden per anställd
- Europa
 - minskad eller oförändrad sysselsättningsgrad
 - stor minskning av arbetstiden per anställd

Sätt att hantera den demografiska utvecklingen

- Öka sysselsättningsgraden
- Öka arbetstiden per anställd

Figure 4: Unemployment rates for EU-15, Sweden and United States during 1970-2004

Olika typer av arbetslöshet

- **Cyklisk arbetslöshet
(konjunkturrell arbetslöshet)**
 - tillfälliga efterfrågestörningar
 - tillfälliga utbudsstörningar
- **Strukturell arbetslöshet
(jämviktsarbetslöshet)**
 - dåligt fungerande arbetsmarknad
 - dåligt fungerande produkt- och tjänstemarknader

Faktorer som påverkar jämviktsarbetslösheten

- **Arbetslöshetsförsäkringen**
 - ersättningsnivå
 - ersättningsperiod
 - krav på de arbetslösa
- **Matchningen på arbetsmarknaden**
 - arbetsmarknadspolitik
- **Facklig organisationsgrad och kollektivavtalens täckning**
- **Lagstiftade minimilöner**
- **Graden av samordning i avtalsförhandlingarna**
- **Skatter på arbete ?**
- **Trygghetslagstiftning ???**
- **Graden av konkurrens på varu- och tjänstemarknaderna**

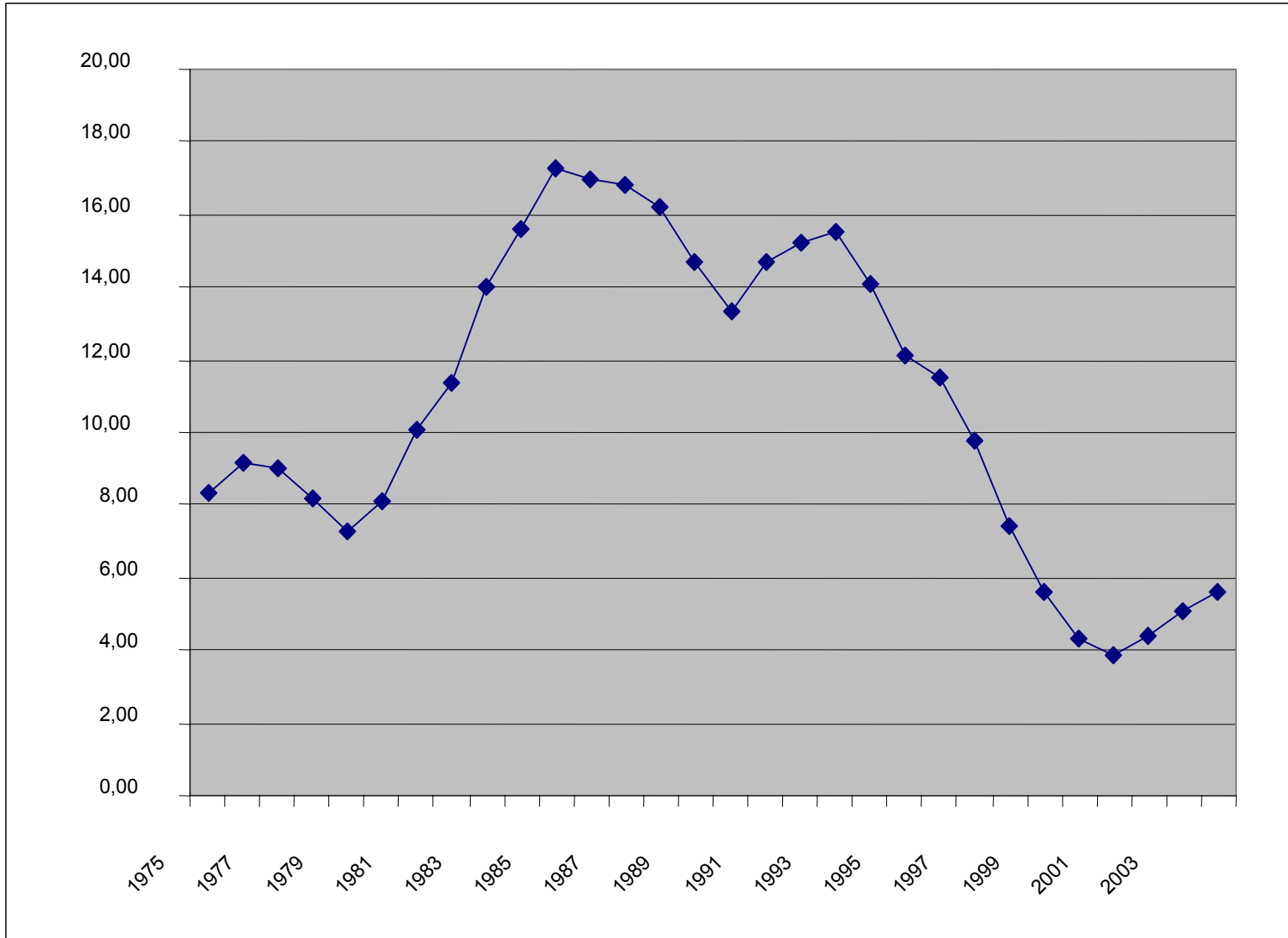

Figure 8: Unemployment rates in Ireland during 1975-2004

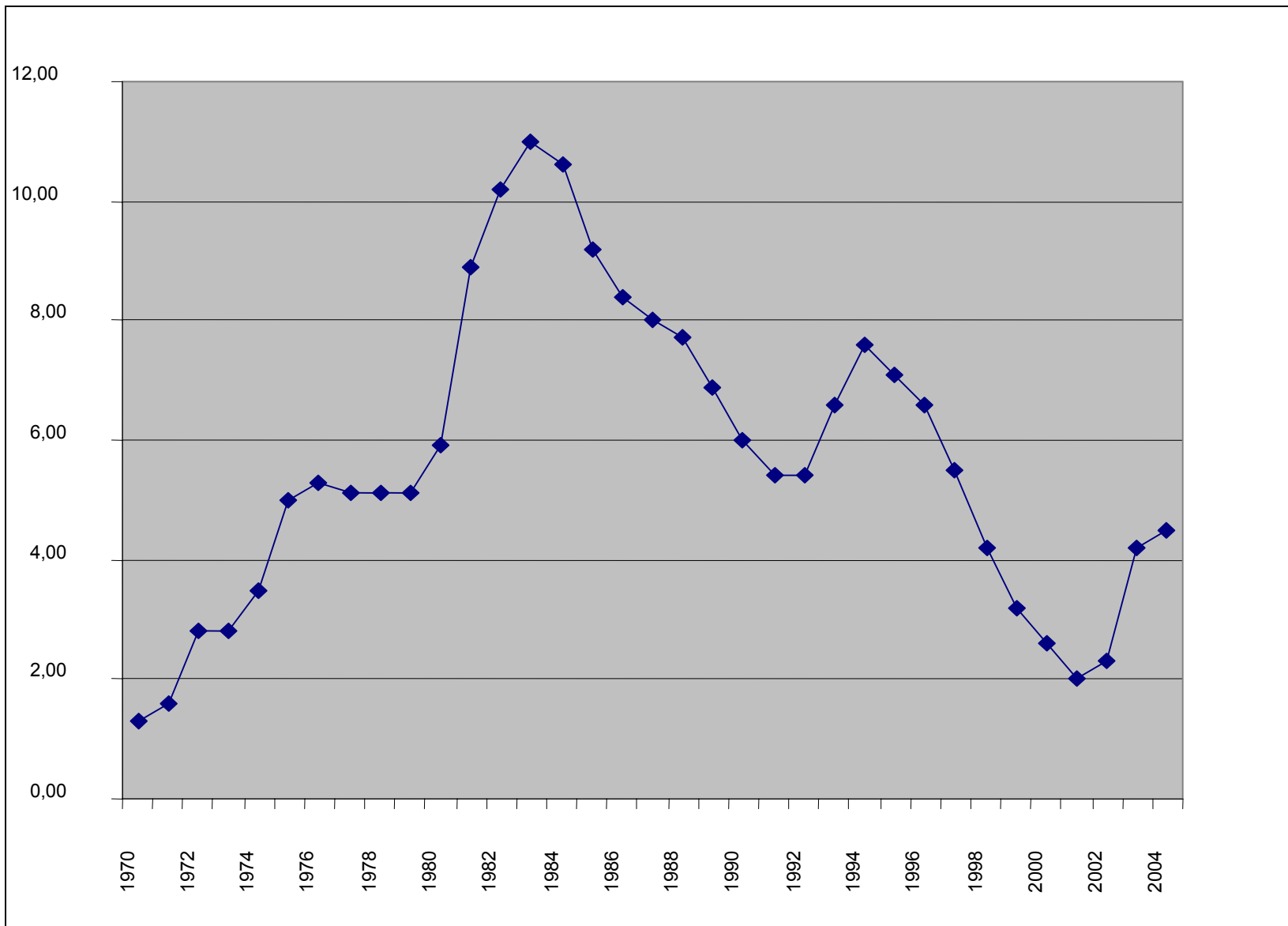

Figure 7: Unemployment rates in the Netherlands during 1970-2004

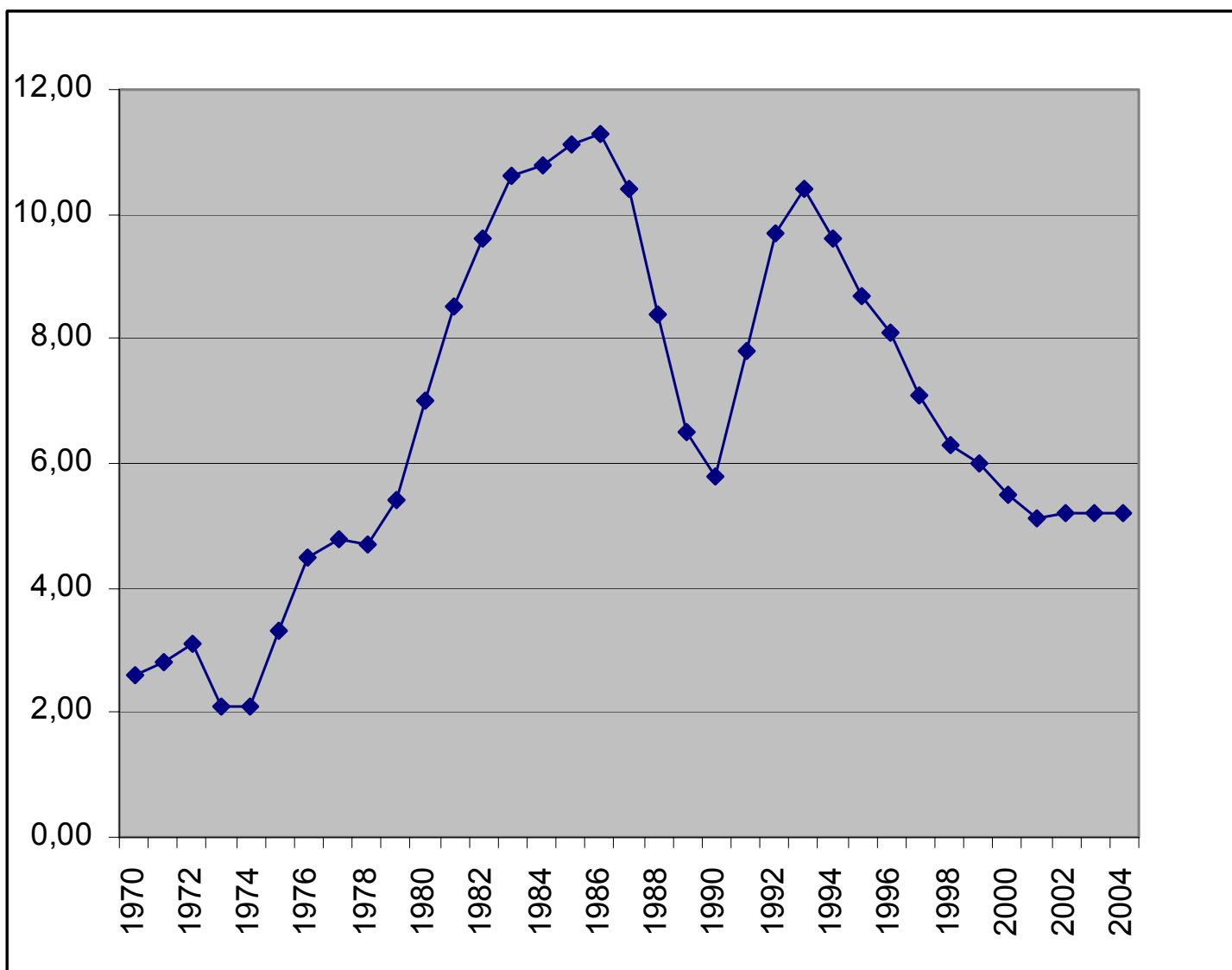

Figure 6: Unemployment rates in United Kingdom during 1970-2004

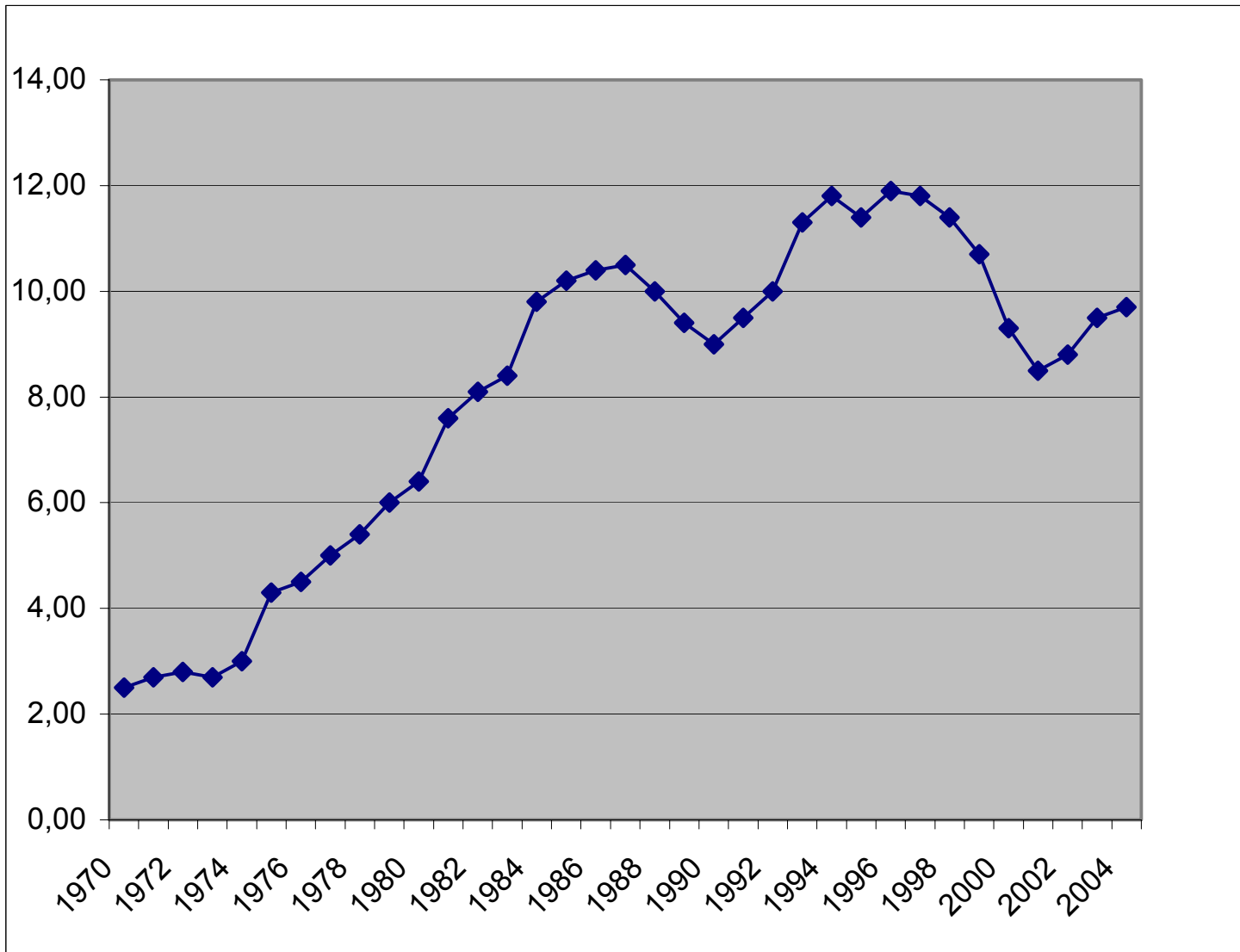

Figure 3: Unemployment rates in France during 1970-2004

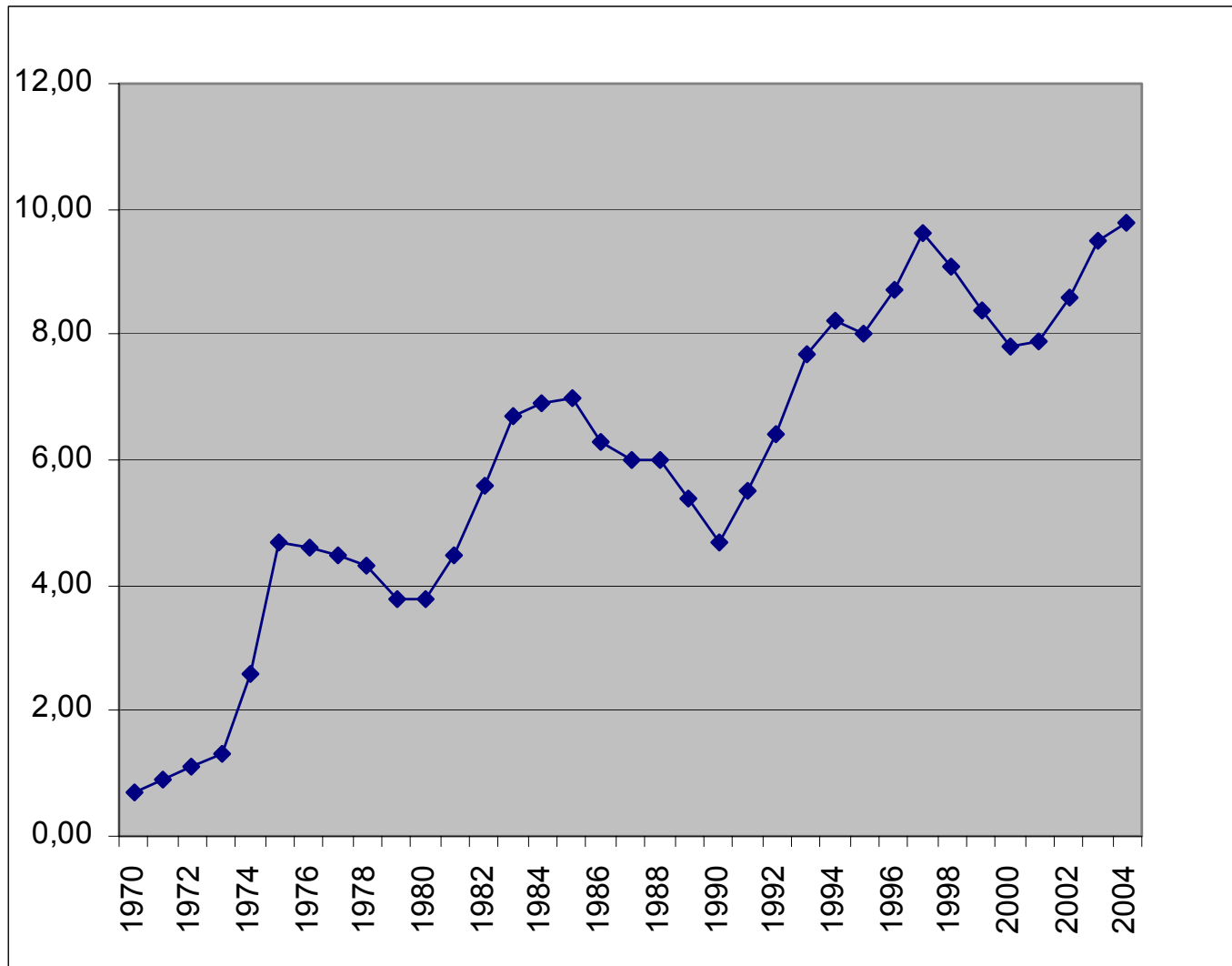

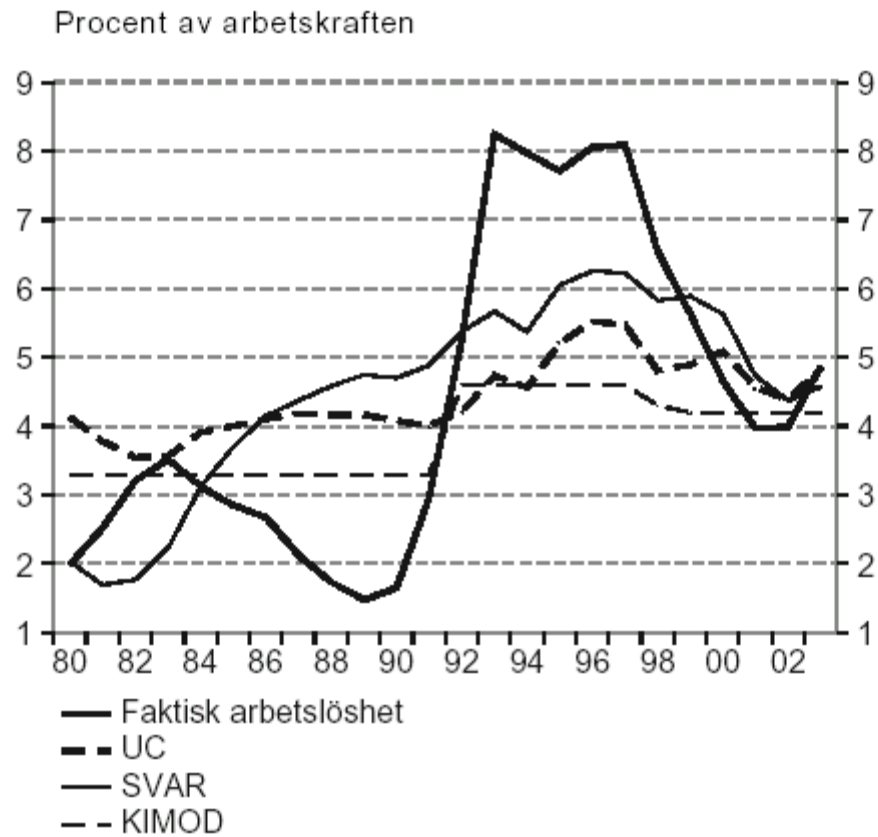
Figure 2: Unemployment rates in Germany during 1970-2004

Note: Data beginning 1991 are for unified Germany, for prior years, data are for West Germany only.

Arbetsmarknadsreformer i Tyskland

- **Effektivisering av arbetsmarknadspolitiken**
 - mer ändamålsenlig organisation
 - hårdare krav på sökaktivitet
 - krav acceptera jobb med lägre lön än tidigare och lägre lön än enligt kollektivavtal
- **Reformer av arbetslöshetsförsäkringen**
 - kortare period med hög ersättning för äldre arbetskraft (Arbeitslosengeld I)
 - ersättning till långtidsarbetslösa enligt normer för socialhjälp (Arbeitslosengeld II)

Olika uppskattningar av jämviktsarbetslösheten

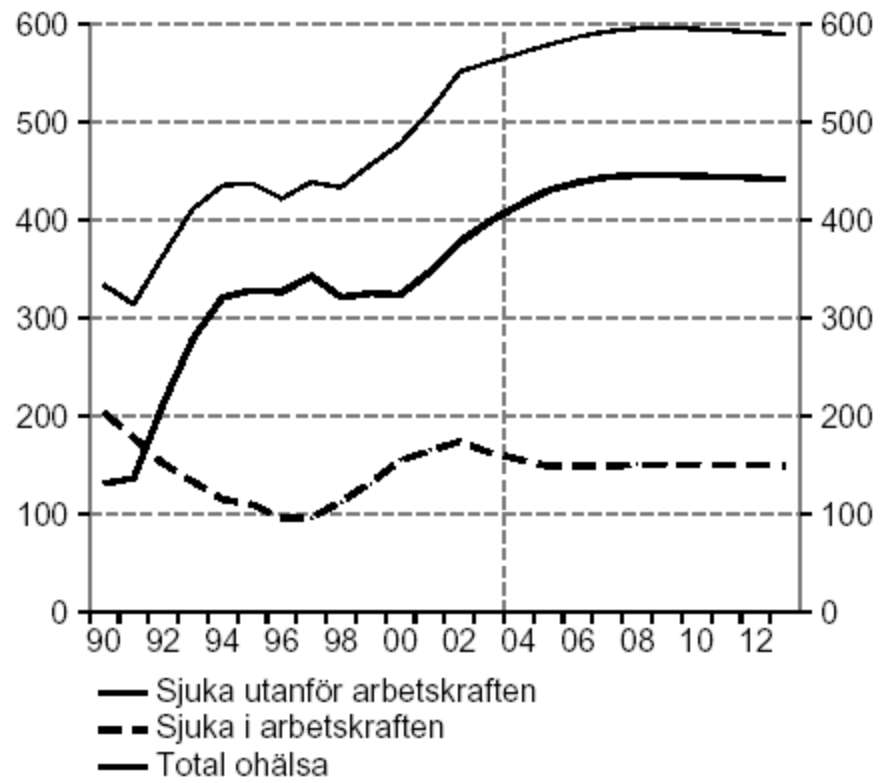
Källor: Statistiska centralbyrån och Konjunkturinstitutet.

Nedgången i arbetslösheten i Sverige under andra hälften av 1990-talet

- **I huvudsak minskad konjunkturarbetslöshet**
- **Olika faktorer kan ha minskat också jämviktsarbetslösheten**
 - avregleringar på produkt- och tjänstemarknader
 - återhållsamhet i lönebildningen via samordning parallellt med större acceptans för relativlöneförändringar
 - trovärdighet för Riksbankens inflationsmål

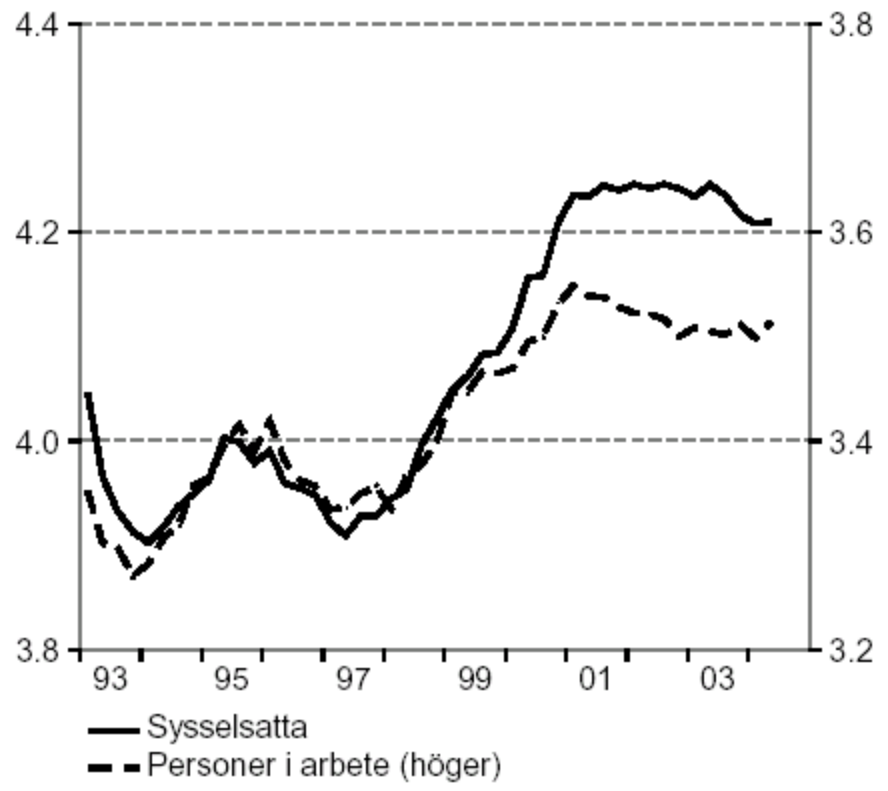
Ohälsa

Tusental

Källor: Statistiska centralbyrån och Konjunktur-institutet.

Sysselsatta och personer i arbete

Källa: Statistiska centralbyrån.

Metoder att sätta fler i arbete

- **Skattelättnader för inkomst av arbete**
 - den anglosachsiska vägen
 - omfördela stöd till marginella grupper från bidrag när man inte arbetar till skattelättnader när man arbetar
 - ersätt inkomstprövade bostadsbidrag med inkomstoberoende direktstöd till ensamstående föräldrar och flerbarnsfamiljer
- **Skatteavdrag för hushållsnära tjänster**
 - komplement till arbetsmarknadspolitiken som ROT-avdrag
- **Högre reell pensionsålder**
 - löneflexibilitet för äldre arbetskraft

Table 1: Standard working time in manufacturing according to collective agreements and/or legislation, 2002.

	Per year	Per week
USA	1904	40,0
Greece	1840	40,0
Ireland	1810	39,0
Japan	1803	39,2
Luxembourg	1784	40,0
Portugal	1769	39,3
Spain	1722	38,4
Austria	1720	38,4
Italy	1720	40,0
Sweden	1710	38,0
Finland	1708	40,0
Belgium	1702	37,0
UK	1693	37,2
Germany (East)	1685	38,8
Netherlands	1670	37,5
Denmark	1650	37,0
France	1605	35,7
Germany (West)	1557	35,7

Source: *Deutschland in Zahlen* (2004), Institut der Wirtschaft, Cologne.

Varför är arbetstiden kortare i Europa än i USA?

- **Andra preferenser**
 - högre värdering av arbete kontra fritid
- **Högre skatteklar**
 - Edward Prescott: hela skillnaden
 - andra: bara en del (1/3 ?)
 - egenarbete ("home production") snarare än fritid
 - svenska hushåll använder 44 % av sin **totala** arbetstid till egenarbete, medan amerikanska hushåll bara använder 39 %
- **Större fackligt inflytande över arbetstiden**
 - arbetstidsförkortning som ett sätt att "dela på jobben"

G-7 Countries' Predicted and Actual Labor Supply: 1993–96

Country	Tax rate τ	c/y	Hours per person 15-64 per week	
			Actual	Predicted
Germany	0.59	0.74	19.3	19.5
France	0.59	0.74	17.5	19.5
Italy	0.64	0.69	16.5	18.8
Canada	0.52	0.77	22.9	21.3
United Kingdom	0.44	0.83	22.8	22.8
Japan	0.37	0.68	27.0	29.0
United States	0.40	0.81	25.9	24.6

Skattesatser i Conny Olofssons avhandling

	Sverige	USA
Inkomstskatt	32,8	21,1
Arbetsgivaravgift	30,5	13,8
Moms	25,0	8,25

- BNP per capita skulle vara 12 % högre i Sverige med amerikanska skattesatser.
- BNP per capita i USA är 31 % högre.

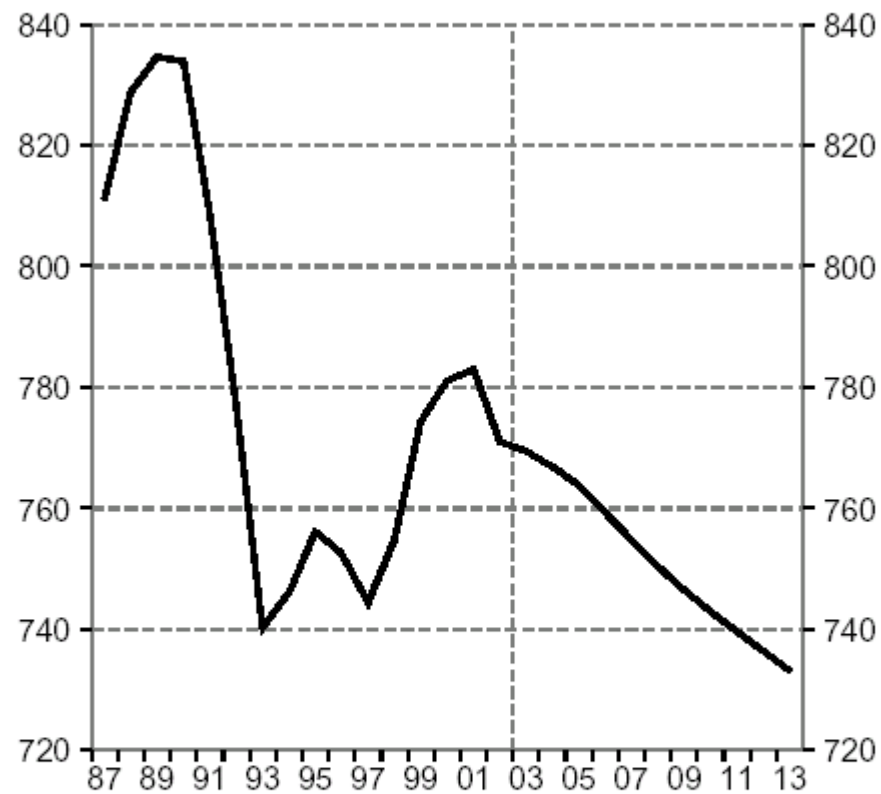
Varför är arbetstiden kortare i Europa än i USA?

- **Andra preferenser**
 - högre värdering av arbete kontra fritid
- **Högre skatteklar**
 - Edward Prescott: hela skillnaden
 - andra: bara en del (1/3 ?)
 - egenarbete ("home production") snarare än fritid
 - svenska hushåll använder 44 % av sin **totala** arbetstid till egenarbete, medan amerikanska hushåll bara använder 39 %
- **Större fackligt inflytande över arbetstiden**
 - arbetstidsförkortning som ett sätt att "dela på jobben"

Avtal om längre arbetstid i Tyskland

- Enskilda företag (DaimlerChrysler, Siemens)
- Hot om *outsourcing*
- Lättare acceptera sänkt timlön genom längre arbetstid än genom direkta lönesänkningar
- Spridning till andra länder?
- Frankrike?

Antal arbetade timmar per invånare

Anm. Perioden efter 2002 avser trendmässig utveckling, dvs. exklusive konjunkturvariationer.

Källor: Statistiska centralbyrån och Konjunkturinstitutet.

Den demografiska utvecklingen

- **Krav**
 - arbetsmarknadsreformer för att öka sysselsättningen
 - svårare upprätthålla höga marginalsatser
 - svårare upprätthålla utjämningsambitioner
 - stöd till svaga grupper som skatterabatter på arbetsinkomster snarare än bidrag
- **Risker**
 - demografisk utveckling leder till högre skatter som minskar arbetsutbudet med ytterligare skattehöjningar som följd
 - vi slår oss till ro med låg sysselsättning och höga ohälsotal